

Sygn. akt IV U 305/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Jacek Liszka

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Houda

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania J. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 28 stycznia 2014 roku nr (...)

w sprawie J. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę pomostową

1. oddala odwołanie;
2. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Tarnowie na rzecz adwokata R. P. – Kancelaria Adwokacka w T. kwotę 147,60 złotych (słownie: sto czterdzieści siedem złotych ⁶⁰/100) tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej odwołującemu się z urzędu.

Sygn. akt IV U 305/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 15 października 2014 roku

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 28 stycznia 2014 roku odmówił J. J. prawa do emerytury pomostowej z uwagi na nieudowodnienie co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych powołując się przy tym na Wykazy stanowisk pracy z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł J. J. domagając się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do emerytury. Ubezpieczony stwierdził, iż pracował w warunkach szczególnych biorąc pod uwagę m.in. jego okres zatrudnienia od 2.01.1986r. do 15.12.1994 r. w Zakładach (...) w T. oraz od 10.01.2003r. do 12.11.2007 r. w Hucie (...) w Ł.

W odpowiedzi na odwołanie organ emerytalny domagał się jego oddalenia, powołując argumentację z zaskarżonej decyzji. Jak stwierdzono odwołujący w powyższych spornych okresach zatrudnienia nie wykonywał stale i bezpośrednio dozoru inżynieryjno-technicznego o jakim mowa w Dziale XIV poz. 24 Wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Bezsporne między stronami było:

J. J. urodzony w dniu (...) ukończył 60 lat w dniu (...) r. Posiada łączny staż zatrudnienia wynoszący ponad 39 lat. Obecnie nie pozostaje w zatrudnieniu. Po dniu 31.12.2008 roku nie pracował w warunkach szczególnych lub szczególnych charakterze.

Nadto Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony w okresie od 2.01.1986 r. do 15.12.1994 r. pracował w Zakładach (...) w (...) S.A. na stanowisku kierownika zmianowego w elektrociepłowni. Elektrociepłownia była wyodrębnioną jednostką na terenie Zakładów, zajmującą się produkcją pary i energii elektrycznej, w której pracowało ok. 200 osób (pracowników fizycznych i umysłowych). W jej skład wchodziły cztery wydziały: kotłowni i nawęglania, maszynowni, gospodarki wodnej oraz wydział elektryczny. Kierownik zmianowy zajmował się kontrolą i nadzorem wszystkich tych wydziałów, podlegali mu mistrzowie i brygadziści, którzy z kolei mieli po sobie w hierarchii szeregowych pracowników tj. w kotłowni palaczy, maszynowni – maszynistów, w zakładzie elektrycznym – elektryków, a przy uzdatnianiu wody – aparatowych. Odwołujący kontaktował się więc z mistrzami i brygadzystami na poszczególnych zmianach i wydawał im polecenia. Musiał dopilnować prawidłowej pracy na przedmiotowych wydziałach elektrociepłowni, nie tylko w zakresie spraw technologicznych, ale także również w kwestiach porządkowych i remontowych. Udawał się na te wydziały, był w ciągłym ruchu.

Dowód:

- akta ZUS,
- zeznania odwołującego się k. 107-108,
- zeznania świadka K. W. k. 101,
- akta osobowe odwołującego się.

Z kolei w latach 1999-2007 ubezpieczony pracował w Hucie (...) w Ł. Podczas tego zatrudnienia były okresy kiedy to pracował na podstawie umów zlecenia, to jest w miesiącach 06/1999-08/1999, 03/2000-04/2000, 04/2001-01/2003, a także były okresy kiedy pracował na podstawie umowy o pracę; to jest: od 4.09.1999 r. do 12.02.2000 r., od 2.05.2000 r. do 31.07.2000 r. oraz od 10.01.2003 r. do 12.11.2007 r. na stanowisku kierownika zmianowego. W trakcie tych okresów zatrudnienia odwołujący jako kierownik zmianowy bezpośrednio nadzorował produkcję. Praca odbywała się tam w systemie zmianowym, na jednej hali produkcyjnej. Podlegali mu bezpośrednio pracownicy fizyczni tacy jak hutnicy, bańkarze, odnoszaczki; ok. 60 osób na jednej zmianie. Odwołujący w sposób ciągły sprawdzał jakość wykonywanych wyrobów, to jest czy masa nadaje się do wyrobu, czy jest dobrej jakości i następnie kontrolował poszczególne procesy produkcji, aż do końcowego wyrobu. Ustawiał więc produkcję na całej zmianie, dane zespoły hutnicze pod konkretny wyrób, nadzorował czy wyrób jest wykonywany prawidłowo zgodnie z dokumentacją techniczną. Była tam piec w którym topiło się szkło i wybierało masę szklaną. Następnie wyrób szedł do odprężarki szkła, potem z kolei do kontroli jakości. Na wszystkich tych etapach ubezpieczony nadzorował pracowników fizycznych wykonujących powyższe czynności, sam przy tym nie pracował fizycznie, nigdy nie formował wyrobów szklanych, ani nie zestawiał surowców, nie nadzorował także bezpośrednio pracy pieca i ludzi przy nim pracujących (odpowiedzialnym za piec był technolog i podlegali mu topiarze, mający specjalne uprawnienia elektroenergetyczne). Nie wykonywał zatem pracy przy bezpośrednim sterowaniu procesami technologicznymi czy

też technicznymi mogącymi stwarzać zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego.

Dowód:

- akta ZUS,
- zeznania odwołującego się k. 107-108,
- zeznania świadków D. G. i T. Ż. k. 99-100,
- akta osobowe odwołującego się.

Prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 14.03.2008 r. umorzono postępowanie z powództwa J. J. przeciwko Hucie (...) wŁ. o ustalenie ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, nakazanie wydania świadectwa pracy z uwagi na zawarcie ugody sądowej przez strony. W tej ugodzie pozwany uznał, że w okresie 4.04.2001 – 31.07.2001 J. J. świadczył pracę na podstawie umowy zlecenia. Natomiast prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 23.05.2013r. oddalono odwołanie J. J. od decyzji ZUS z dnia 26.11.2012 r. odmawiającej mu prawa do emerytury pomostowej z uwagi na pozostawanie w zatrudnieniu. Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z dnia 9.10.2013 r. oddalił apelację odwołującego od powyższego rozstrzygnięcia.

Dowód:

- dokumenty prywatne i urzędowe zalegające w aktach Sądu Rejonowego i Okręgowego w Tarnowie o sygn. IV P 1014/07 i IV U 36/13

Dokumenty dające podstawę dla poczynienia ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie Sąd uznał za autentyczne i wiarygodne. Poza tym treść i forma tych dokumentów nie budziły zastrzeżeń i wątpliwości uczestników postępowania, nie ujawniły się też takie okoliczności, które należałoby brać pod uwagę z urzędu, a które podważałyby wiarygodność tej kategorii dowodów i godziły w ich moc dowodową od strony materialnej czy formalnej. Dokumenty urzędowe stanowiły zatem dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.), a dokumenty prywatne, że osoba która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 kpc).

Za wiarygodne w ocenie Sądu należy uznać także zeznania świadków jak i odwołującego się. Korespondowały one ze sobą wzajemnie jak i z materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie. Depozycje te nie zawierały żadnych wewnętrznych sprzeczności, były logiczne i spójne. Razem wzięte dały pełny i jasny obraz badanej rzeczywistości.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem postępowania było ustalenie czy odwołującemu przysługuje prawo do emerytury w niższym wieku z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze na podstawie ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1656 ze zm.).

Powyższa ustawa określa m.in. w art. 1 ust. 1 warunki nabywania i utraty prawa do emerytur i rekompensat przez niektórych pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, zwanych dalej "emeryturami pomostowymi", o których mowa w art. 24 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440, z późn. zm), zwanej dalej "ustawą o emeryturach i rentach z FUS".

Za pracownika według ustawy o emeryturach pomostowych uważa się ubezpieczonego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 8 ust. 1, 2a (czyli pozostającego w stosunku pracy) i ust. 6 pkt 2 (twórcę i artystę) ustawy z dnia 13

października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, podlegającego ubezpieczeniu emerytalnemu z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a także ubezpieczonego, który przed dniem wejścia w życie ustawy z tytułu takiej pracy podlegał ubezpieczeniu społecznemu lub zaopatrzeniu emerytalnemu (art. 2 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych).

Zgodnie z art. 3 ust. 1 przedmiotowej ustawy prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Z kolei według treści art. 3 ust. 3 tej ustawy prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

Warunki nabywania prawa do emerytury pomostowej określa art. 4 ustawy według którego prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2)ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3)osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4)ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5)przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6)po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7)nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Zgodnie z art. 49 ustawy prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1)po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2)spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy (czyli na dzień 1.01.2009 r.) miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Odnosząc powyższe przepisy do omawianego stanu faktycznego w pierwszej kolejności należy zaznaczyć, iż skoro odwołujący nie spełnia warunku z art. 4 pkt 6 ustawy tj. po dniu 31.12.2008 roku nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze to jedyną możliwością uzyskania przez niego emerytury pomostowej było spełnienie wszystkich przesłanek z cytowanego powyżej art. 49 ustawy. Zatem w niniejszym postępowaniu koniecznym stało się zbadanie w szczególności warunku z pkt. 3 art. 49 ustawy tj. czy w dniu wejścia w życie

ustawy o emeryturach pomostowych, czyli na dzień 1.01.2009 r. odwołujący spełniał warunek posiadania co najmniej 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 przedmiotowej ustawy – a więc nie w świetle rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Trzeba podkreślić, iż zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury wyrażonym choćby w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13.03.2012 r. (II UK 164/11, OSNP 2013/5-6/62) warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i 49 ustawy, jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po 1 stycznia 2009 r. W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do "nowego" świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany.

Z kolei w orzeczeniu z dnia 4.12.2013 r. (II UK 159/13) Sąd Najwyższy podkreślił, iż art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych w miejsce warunku z art. 4 pkt 6 wprowadza wymaganie, aby zainteresowany spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009 r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Wobec powyższego istota sporu w przedmiotowej sprawie sprowadzała się do oceny czy prace które wykonywał odwołujący zostały wymienione w załączniku nr 1 lub nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Od razu przy tym trzeba zaznaczyć, że w tych załącznikach brak jest wprost odpowiednika dla pracy wymienionej w Wykazie A Dziale XIV poz. 24 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Odnosząc się do pracy wykonywanej przez ubezpieczonego tak w Zakładach (...) w T., jak i w Hucie (...) w Ł. trzeba stwierdzić, iż zgodnie ze stanowiącym załącznik nr 1 i załącznik nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych wykazem prac w szczególnych warunkach lub prac o szczególnym charakterze ewentualnemu rozważeniu podlegałyby prace wymienione w pkt 8 załącznika nr 1 i w pkt 13, 14 i 16 załącznika nr 2 do tej ustawy.

Biorąc pod uwagę okres zatrudnienia od 2.01.1986 r. do 15.12.1994 r. w Zakładach (...) w (...) S.A. na stanowisku kierownika zmianowego w elektrociepłowni trzeba stwierdzić, iż nie można go uznać za pracę o szczególnym charakterze w rozumieniu pkt 13,14, czy też 16 załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. We wszystkich tych punktach jest bowiem mowa o bezpośrednim sterowaniu czy to procesami technologicznymi mogącymi stwarzać zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ze skutkami dla bezpieczeństwa publicznego (pkt 13) lub spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego (pkt 14), czy też pracami bezpośrednio przy sterowaniu blokami energetycznymi wytwarzającymi energię elektryczną lub ciepłą. Skoro bowiem odwołujący nadzorował produkcję mając pod sobą brygadzystów i mistrzów, to jego nadzór nie miał charakteru bezpośredniego. Jak wynika jednoznacznie z zeznań słuchanych w sprawie osób odwołujący kontaktował się i wydawał polecenia mistrzom i brygadzystom, którym z kolei bezpośrednio podlegali pracownicy fizyczni na poszczególnych zmianach Brak zatem bezpośredniości, aby można było uznać pracę ubezpieczonego w Zakładach (...) za odpowiadającą szczególnemu charakterowi w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych. Ponadto jak wynika z jego zakresu czynności odwołujący wykonywał także wiele innych prac nie związanych bezpośrednio z procesami wymienionymi powyżej - musiał dopilnować prawidłowej pracy na przedmiotowych wydziałach elektrociepłowni, nie tylko w zakresie spraw technologicznych, ale także również w kwestiach porządkowych i remontowych. Nie można wobec tego stwierdzić, że wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace polegające na bezpośrednim sterowaniu powyżej wymienionymi procesami.

Z kolei gdy chodzi o zatrudnienie ubezpieczonego w latach 1999-2007 w Hucie (...) w Ł. to w pierwszej kolejności trzeba rozgraniczyć okresy kiedy odwołujący wykonywał czynności na podstawie umów o pracę od tych, kiedy miał zawarte umowy zlecenia. Zgodnie bowiem z cytowanym art. 1 ust. 1 pkt 1 oraz art. 2 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych do stażu pracy wymaganego dla uzyskania przedmiotowego świadczenia nie mogą być uwzględnione okresy pracy na podstawie umowy zlecenia. Odnosząc się zatem tylko do tych okresów, kiedy odwołujący pracował w Hucie na podstawie umowy o pracę (czyli okresy od 4.09.1999 r. do 12.02.2000 r., od 2.05.2000 r. do 31.07.2000 r. oraz od 10.01.2003 r. do 12.11.2007 r.), na stanowisku kierownika zmianowego należy stwierdzić, iż również tej pracy nie można zakwalifikować jako pracy w warunkach szczególnych, ani o szczególnym charakterze w rozumieniu załączników do ustawy o emeryturach pomostowych. Jak wynika bowiem z zeznań słuchanych w sprawie osób odwołujący podczas tego zatrudnienia nigdy nie pracował przy ręcznym zestawianiu surowców lub ręcznym formowaniu wyrobów szklanych (pkt 8 załącznika nr 1), ani też nie wykonywał bezpośrednio prac przy sterowaniu blokami energetycznymi (pkt 16 załącznika nr 2). Nie wykonywał również czynności przy bezpośrednim sterowaniu procesami technologicznymi, czy też technicznymi mogącymi stwarzać zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego (pkt 13 i 14 załącznika nr 2). Jak wynika bowiem z ustalonego stanu faktycznego jeśli chodzi o procesy technologiczne, które mogłyby spowodować tak poważną awarię o jakiej mowa w przepisach to na hali produkcyjnej Huty związane one były jedynie z pracą przy piecu, której odwołujący bezpośrednio nie nadzorował (robił to główny technolog, któremu podlegali pracujący przy piecu topiarze). W jego zatem odcinku nadzoru produkcji nie odbywały się procesy techniczne i technologiczne z pkt 13 i 14 załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Zaznaczyć należy nadto, że nawet zaliczenie okresów pracy w ramach stosunku pracy w Zakładach (...) oraz w Hucie w Ł. jako prac w szczególnych warunkach lub prac o szczególnym charakterze nie daje odwołującemu się wymaganego okresu 15 lat. Dla spełnienia tego warunku koniecznym byłoby także zaliczenie okresów pracy na podstawie umów zlecenia w hucie - co jak wyżej wskazano jest niedopuszczalne.

Mając powyższe na uwadze, działając na mocy wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonego. Ponadto w pkt 2 wyroku Sąd przyznał od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika odwołującego się kwotę 147,60 zł (podwójna stawka minimalna plus VAT) tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej odwołującemu się z urzędu na podstawie § 2 oraz § 12 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 461).